

JÄRFÄLLA

Miljö- och bygglovsnämndens budgetförutsättningar 2020

Mbn 2019-569 KON
april 2019

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
1. ANSVARSOMRÅDE	2
2. MÅL OCH KVALITETSNYCKELTAL, RISKER	3
2.1. Mål.....	3
2.2. Kvalitetsnyckeltal	3
2.3. Riskanalys	3
3. EKONOMI MED VOLYMER, PENG SAMT NYCKELTAL	4
3.1. Nämndens förslag avseende budgettramar 2020	4
3.2. Föreslagna förändringar/effektiviseringar	4
3.2.1. Miljö- och hälsoskydd	4
3.2.2. Bygglov	5
3.2.2.1. Ekonomiska, verksamhetsmässiga och kvalitativa konsekvenser.....	5
3.3. Åtgärder och beräknade effekter av kostnadsminskning och/eller avgiftshöjning 2020	6
MILJÖ OCH HÄLSOSKYDD	6
3.4. Förändringar av driftbudgettramar pga. förändrade volymer på Miljö- och hälsoskyddsavdelningen	6
4. EKONOMI MED VOLYMER, PENG SAMT NYCKELTAL	7
5. INVESTERINGAR	7
6. FRAMÅTBlick	7
6.1. Miljö och hälsoskydd	7
6.2. Bygglov	8
7. KÄNSLIGHETSANALYS	8
8. TAXOR OCH AVGIFTER	8
BILAGOR	8

SAMMANFATTNING

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedriver tillsyn över en rad olika verksamheter. Den pågående expansionen i stadsdelar som Barkarbystaden, Söderdalen m.fl. medför även att antalet verksamheter som kräver tillsyn ökar, till exempel livsmedelslokaler och andra offentliga lokaler.

Byggandet innebär även fler ärenden gällande bygg- och rivningsavfall samt masshantering. Då expansionen sker inom områden där det tidigare har bedrivits andra verksamheter upptäcks mark- och vattenföroreningar. Tunnelbanan och Förbifart Stockholm alstrar alltfler arbetsuppgifter inom miljötillsynen.

När byggandet på sikt tar fart kommer bygglovsavdelningen att få allt fler ansökningar att handlägga. Nya och större ärenden än tidigare ställer nya kompetenskrav. Samrådsärenden från Lantmäteriet har ökat över tid. Nytt arbetssätt i byggprocessen, vad gäller plan och exploatering, ökar insatsen från bygglov.

Det finns en stor förväntan från omvärlden om ett förändrat arbetssätt. Bygglovsavdelningen har påbörjat ett arbete för att digitalisera bygglovsprocessen men för att kunna gå över till digital handläggning krävs en teknisk omdaning av de arbetsverktyg som finns till bygglovsavdelningen förfogande. Därtill kan ny teknik leda till att skapa stor besparingspotential i verksamheten.

Utöver taxejusteringarna föreslås ett volymbidrag om 350 tkr inom Miljö- och hälsoskydd då antalet tillsynsobjekt ökar som en följd av expansionen och verksamheten endast till cirka 50 procent finansieras via taxor.

Verksamheten finansieras i övrigt inom den ram som getts för 2020 med en uppräkningsmedel 0 procent.

1. ANSVARSOMRÅDE

Miljö- och bygglovsnämndens är en lokal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, strålskydds-, tobaks- och livsmedelslagen. Dessutom är nämnden tillsynsmyndighet inom byggväsendet samt har en rådgivande verksamhet gentemot allmänheten i bygg- och miljöfrågor. Under miljö- och bygglovsnämnden ingår avdelningarna miljö- och hälsoskydd samt bygglov.

Miljö- och hälsoskydd och bygglovs gemensamma uppgift kan sammanfattas i följande punkter:

- Avdelningarna ska leva upp till sina åtaganden rörande handläggningsrutiner och handläggningstider.
- Invånare och verksamheter ska få korrekt information och god service av avdelningarna. Avdelningarnas stora kontaktyta gör att de är en viktig del av kommunens ansikte utåt.
- Avdelningarna ska bidra i samhällsplaneringsprocessen med dess kompetens och med en helhetssyn.
- I ärenden som kräver gemensam handläggning av miljö- och hälsoskydd och bygglov ska avdelningarna samarbeta för sökandens bästa.
- Avdelningarna ska aktivt arbeta för att förbättra sin effektivitet.

- Finansiering av verksamheterna ska till stor del ske genom intäkter.

2. MÅL OCH KVALITETSNYCKELTAL, RISKER

2.1. Mål

Miljö- och bygglovsnämnden har inte tilldelas något mål för nämndens verksamhetsområde av kommunfullmäktige för 2019-2021. I linje med anvisningarna föreslås inga förändringar inför 2020.

2.2. Kvalitetsnyckeltal

Kvalitetsnyckeltalen och den planerade produktionen beskriver i några verksamhetsmått såväl något om kvaliteten i beslutsfattandet som olika volymer inom verksamheten. Tillsammans ska måtten spegla valda delar av nämndens insatser för att bedriva rättssäker och effektiv myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde

I bilaga 1 finns förslag till kvalitetsnyckeltal samt mått på produktion för 2020.

2.3. Riskanalys

Kommunen befinner sig idag i ett läge där bostadsmarknaden förändrats och antalet påbörjade nybyggda lägenheter förväntas minska under en tid framöver jämfört med tidigare prognoser. Som en följd förväntas inflyttningen till kommunen vara något lägre än tidigare bedömningar gjort gällande. För miljö- och bygglovsnämnden innebär det en svårighet att möjliggöra en god beredskap resursmässigt för expansionen. Samtidigt innebär kommunens expansion att antalet mer komplexa ärenden ökar, vilket ställer höga krav på hög kompetens och erfarenhet hos medarbetarna.

Område	Identifierad risk	Riskbedömning	Åtgärd
Ökning av komplexa inkommande ärenden	Kan leda till brister i handläggningen	Möjlig /Kännbar	Skriftliga rutiner upprättas och uppdateras för att säkerställa kvaliteten. Kompetensutveckling kring nya typer av ärenden
Svårighet att rekrytera personal med rätt kompetens	Flertalet yrken inom nämndens ansvarsområde är tydliga bristyrken rekrytera.	Sannolik /Kännbar	Fullföljande av plan för strategisk kompetensförsörjning.

För miljö- och bygglovsnämndens verksamheter är svårigheter knutna till kompetensförsörjningen således en risk för verksamhetsresultat och ekonomi. Inom såväl bygglovsområdet som miljöområdet finns erfarenheter av att det är svårt att rekrytera utbildad och erfaren personal och konkurrensen om arbetskraften bedöms vara hård.

3. EKONOMI MED VOLYMER, PENG SAMT NYCKELTAL

Kommunstyrelsen har beslutat om nämndvisa budgetramar för 2020. Beslutet innebär en noll uppräknings av de skattefinansierade verksamheternas nettorammar.

Inom driftbudgeten har förvaltningen föreslagit fördelning till avdelningarna, se bilaga 3. Uppräkningen täcker inte miljö- och hälsoskyddsverksamhetens ökade kostnader för volymer som är ett resultat av kommunens expansion. 2020 behövs en volymkompensation motsvarande 350 tkr.

3.1. Nämndens förslag avseende budgetramar 2020

Miljö- och Bygglövsnämnden budgetförslag 2020

Mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter			
Kommunbidrag	12,2	12,2	12,2
Externa intäkter	16,1	18,8	20,1
Interna intäkter	2,5	2,4	2,4
Summa intäkter	30,8	33,4	34,7
Kostnader			
Personal	-21,7	-24,8	-25,8
Lokaler	-1,6	-1,6	-1,6
Kapitaltjänstkostnader	0	0	0
Övrigt	-7,4	-7	-7,3
Summa kostnader	-30,7	-33,4	-34,7
Nettoresultat	0,1	0	0,0

Fördelning per verksamhetsområde 2020,
mnkr

Verksamhet	Kostnad	Intäkt	Nettokostnad= kommunbidrag	Kommunbidrag 2020
Politisk	-0,6	0	-0,6	0,6
Miljö- och hälsa	-18,6	10,6	-8,0	8,0
Bygglöv	-15,7	12,1	-3,6	3,6

3.2. Föreslagna förändringar/effektiviseringar

3.2.1. Miljö- och hälsoskydd

Ekonomirutinerna ses över och behovsutredningen fortsätter, vilket ger underlag för prioriteringar av tillsynen.

Lean-metodik kommer även fortsättningsvis att användas som arbetssätt vad gäller effektivisering av verksamhetens arbete. Arbetet med att ta fram rutiner för att underlätta och säkerställa kvaliteten för verksamhetens arbetsuppgifter fortgår.

Avdelningens arbete styrs till stor del av vilka verksamheter som är etablerade i kommunen, hur många de är och vilken miljöpåverkan de har. Den prognosticerade befolkningsökningen kommer följaktligen ge ett ökat tillsynsbehov och därmed en ökad mängd ärenden. Generellt i länets kommuner är miljö- och hälsoskyddsverksamhetens storlek proportionerad i förhållande till invånarantalet. Ovanstående rationaliseringar innebär dock att personalstyrkan inte kommer behöva växa lika mycket som mängden tillsynsärenden.

I budgetbeslutet för 2018 fick verksamheten ett volymtillägg motsvarande 100 tkr på grund av ökat tillsynsbehov, men inte 2019. Dock kvarstår behovet av volymtillägget förutom utökat antal verksamheter även komplexitet i ärendehantering, som t.ex. ökning av ärenden kopplade till expansionen, såsom byggherrar, bullerklagomål, markföreningar m.m.

3.2.2. Bygglov

Avdelningen står inför en övergång till digital handläggning, som förväntas vara genomförd under 2020. På sikt beräknas det medföra en kostnadsminskning.

Arbete med att effektivisera arbetsprocesserna kommer att fortsätta under budgetperioden med syfte att öka kapaciteten så att nyanställning inte krävs i motsvarande mängd som ökningen i antal inkommande ärenden

3.2.2.1. Ekonomiska, verksamhetsmässiga och kvalitativa konsekvenser

Avdelningen Bygglovs ekonomi finansieras av intäkter från de sökande. Intäkternas storlek är beroende av antal och men också typ av ärenden. En betydande del av den beräknade intäkten kommer 2020 från projekt i de nya detaljplanerade områdena i framförallt Barkarbystaden och Veddesta. Att anpassa resurserna innebär en utmaning, särskilt då planering och möjligheten att kunna förutse mängden ärenden är svår.

Verksamheten har de senaste åren anpassats till de dåvarande prognoserna kopplat till framtagande av detaljplaner inom framförallt Barkarbystaden. Det har varit en prioriterad uppgift att säkra en snabb bygglovhandläggning i en expansiv tid flera år framåt. Under 2015 ökade ärendemängden kraftigt, för att plana ut 2016 och sedan börja minska under 2017-2018. Skälet har varit en förskjutning av tidplanen för de stora detaljplanerna, men sedan 2018 har även marknadens intresse för byggnation förändrats. Åtgärder som hittills genomförts är bland annat att tillfälligt vakanshålla tjänster då medarbetare slutar.

Bygglovhandläggning kan utföras betydligt mer digitalt än som sker idag. En projektplan för implementering av digitalisering för bygglovshandläggning har tagits fram och implementering pågår. Det finns en förväntan från omvärlden om ett förändrat arbetssätt och det finns en stor besparingspotential i verksamheten.

3.3. Åtgärder och beräknade effekter av kostnadsminskning och/eller avgiftshöjning 2020

Miljö och hälsoskydd

	Beräknad effekt, mnkr
Ökade avgifter till följd av ökat antal tillsynsobjekt genom översyn av taxa	+0,55
Volymkompensation för ökning av antal verksamheter och tillsynsområden	+0,35
Ökade personalkostnader till följd av ökad arbetsmängd och preliminära löneökningar	-0,8
Ökade IT kostnader	-0,1
Summa miljö- och hälsoskydd	0

Bygglov

	Beräknad effekt, mnkr
Antalet ärenden förväntas öka något enligt prognos från kommunstyrelsen	+0,4
Preliminära löneökningar	-0,2
Ökade IT-kostnader	-0,2
Summa bygglov	0

3.4. Förändringar av driftbudgetramar pga. förändrade volymer på Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Miljö- och hälsoskyddsverksamhetens omfattning varierar beroende på hur många verksamheter som kräver tillsyn. Det är t.ex. verkstäder, biltvättar, tandläkare, restauranger, butiker, skolor, bassängbad, hygienlokaler osv. Dessa verksamheter blir fler i en växande kommun och relativt proportionell mot befolkningens mängd. Ny befolkning har samma behov av service och genererar verksamheter i samma omfattning som den befintliga befolkningen. Med andra ord utökas arbetsområdet år för år.

Expansionen i sig, med ny bebyggelse och stora infrastrukturprojekt genererar arbete i form av tillsyn på byggarbetsplatser, anmälningar av utsläpp och bullerproblem. I samband med byggnation upptäckts ofta gamla föroreningar i mark och vatten som då behöver åtgärdas. Dessa ärenden kräver också mer samråd med andra parter än industritillsyn gör.

Då antalet tillsynsobjekt ökar leder det till en ökad mängd ärenden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I dag tas kostnaden till stor del för det utökade antalet ärenden inom driftbudgeten. För att verksamheten bättre ska kunna svara upp mot framtida behov föreslås medel för volymökning då verksamheten endast till cirka 50 procent i dagsläget finansieras via taxor.

Tillsyn ökar således kontinuerligt med den takt exploateringen genomförs i Järfälla, vilket medför att verksamheten under 2020 behöver nyanställa ytterligare en medarbetare. En förutsättning för detta är dock att verksamheten erhåller volymmedel. Baserat på ovanstående föreslås ett volymbidrag om 350 tkr.

Verksamhet	2020
Miljö- och hälsoskydd	Kostnad tkr
Volymbidrag Miljö och hälsoskydd	350
Summa tkr	350

4. EKONOMI MED VOLYMER, PENG SAMT NYCKELTAL

I årsboksluten görs den huvudsakliga uppföljningen och utvärderingen av produktion, verksamhetsmått och nyckeltal för det gångna året. Avdelningens verksamhetsplan följs upp även halvårsvis med avseende på genomförda projekt. Inom ramen för samverkan mellan kommuner (Miljösamverkan Stockholm och Bygglovalliansen) sker jämförelser av nyckeltal för verksamheten.

5. INVESTERINGAR

Investeringar	Budget 2020	Beräknas färdigt år
Nya moduler Ecos 2 Miljö- och hälsoskydd	400	2020
Summa	400	

6. FRAMÅTBlick

Organisationen behöver fortsätta anpassas efter de nya förutsättningar som expansionen ger. Det innebär en anpassning av arbetssätt, resurser och organisation för att matcha utmaningen. Särskilt betydelsefullt är att fortsätta utveckla samarbetet med samhällsbyggnadsavdelningen, ta fram nya arbetsprocesser samt utveckla kompetensen inom komplexa samhällsbyggnadsprojekt.

6.1. Miljö och hälsoskydd

I och med den pågående expansionen så ökar ärendemängden både vad gäller nya fasta tillsynsobjekt samt under byggskedet med tillsyn på exploateringsprojekt, förörenade områden och byggbuller.

I samband med exploateringen bedrivs det många större infrastrukturprojekt. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedriver även tillsyn av projekt såsom tunnelbanan, förbifart Stockholm, Rotebroleden och till viss del fortfarande Mälärbansans utbygg-

nad. Dessa mer komplexa ärenden ställer krav på en ännu bredare kompetens hos medarbetarna än tidigare.

6.2. Bygglov

I takt med att expansionen fortsätter kommer bygglovsavdelningen att få allt fler ansökningar att handlägga. Nya och större ärenden än tidigare ställer nya kompetenskrav. Samrådsärenden från Lantmäteriet har övergått till en mer normal nivå i dagsläget. Nytt arbetssätt i byggprocessen, vad gäller plan och exploatering, ökar insatsen från bygglov. Arbetet på bygglovsavdelningen förväntas därmed att öka i omfattning och takt även om det som tidigare nämnts finns osäkerheter som komma att påverka arbetet. Arbetet med att digitalisera bygglovsprocessen kommer att fortsätta.

7. KÄNSLIGHETSANALYS

Parameter	Andel av kostnader/intäkter	Känslighet 1 % ökning innebär (mnkr)
Personalkostnader	71 %	-0,3
Lokalkostnader	5 %	-0,02
Övriga intäkter	24 %	-0,08
Intäkter från avgifter	65 %	+0,2

Nämndens kostnader domineras av personalkostnader så känsligheten för förändringar i dessa är hög. Avgifterna står för en stor del av intäkten och de styrs av de taxor som fullmäktige beslutat. Ärendemängden kan fluktuera och är till vissa delar utanför nämndens kontroll, där en minskad ärendemängd gör att intäkterna snabbt kan avta medan kostnaderna endast kan anpassas långsamt. Anpassning till en ökad ärendemängd kan ske något snabbare.

8. TAXOR OCH AVGIFTER

För miljö- och hälsoskydds taxor föreslås en översyn under 2020 för att följa SKLs nya modell, som är under framtagande. Livsmedelsverkets presentation av ny modell för livsmedelstaxor har blivit försenad till 2021.

BILAGOR

Bilaga 1

Förslag till kvalitetsnyckeltal och planerad produktion 2020

Bilaga 2

Förslag till driftbudget 2020

Bilaga 3

Miljö- och bygglovsnämnden Mål- och styrdokument 2020